WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 272. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ЛИСТОПАДА 1951. No. 272. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 21, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном • Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЗАГРОЗА СТРАЙКУ ПІД ЧАС КАМПАНІЇ ЗА КРОВ'ЯНУ ПЛЯЗМУ

Вашингтон, 19 листопада. — Страйк робітників у хемічних лябораторіях загрожує успішному переведенню кампанії за кров'яну плязму. Федеральні посередники працювали до пізньої ночі для складення умови між юнією і керівництвом хемічного підприємства Шарп енд Догме, яке переробляє третину усієї плязми, призначеної для збройних сил. Юнія належить до Конґресу Індустріяльних Орґанізацій, а її єдине домагання — це признання засади „закритого заводу", тобто, щоб там могли діставати працю тільки члени юнії. Посередники сказали обом спорючим сторонам, що уряд не може дозволити на припинення постачання кров'яної плязми під теперішній час. Пряця посередників згуджується тепер до двох можливостей: або передати спір до вирішення Ради Стабілізації Платень, або відкликатися до постанови закону Тефта-Гартлі, яка передбачає стан необхідности і заборону страйку на 60 днів „для охолодження умів". Посередники добилися від юнії обіцянки, що вони не покинуть праці до півночі у вівторок і переблятимуть на плязму кров, яку зберуть різні кров'яні станції до того часу. Це значить, що праця може бути продовжена яких 3—4 дні. Тим часом Червоний Хрест і команда армії, поробили підготову до страйку, повідомляючи кров'яні станції, щоб вони не відсилали кров до підприємства Шарп енд Догме від 8 год. ранку у вівторок. У такий спосіб страйк не перерве постачання крови для ранених у Кореї, бо інші хемічні підприємства посилять свою працю.

ПОДАТКОВІ УРЯДОВЦІ ПОДАЮТЬСЯ ДО ДИМІСІЇ

Вашингтон. — Високий урядовець в Бюрі Внутрішніх Податків, Даніел А. Боліч, зрікся свого становища, подаючи на причину слабе здоров'я. За останніх кілька місяців подалися до димісії понад 25 таких урядовців, коли комісії засобів палати репрезентантів почали прослідкувати надужиття в бюрі внутрішніх податків. Найновішою була примусова відставка Т. Ламара Кодла, асистента генерального прокуратора Дж. Гаверда МекҐрета в бюрі внутрішніх податків, на домагання президента Трумана. Кодл, як кажуть, сам не робив ніяких надуживань, тільки його поведінка не була згідна з засадами поведінки для урядовців. Тому що Кодл був урядовцем департаменту справедливости, заявилися домагання димісії самого генерального прокуратора, тобто секретаря справедливости, МекҐрета. Великого розголосу набрала в столиці справа Чарлса О'Гари, асистента федерального прокуратора в Сан Франціско, який на переслуханні в Конгресовій комісії розкрив великі надужиття в бюрі внутрішнього податку в Південній Каліфорнії. За те, що він виявив усю правду, деякі високі урядовці зажадали від уряду звільнення його, одначе генеральний прокуратор МекҐрат став в його обороні. Зате податковий поборець Джеймс Смит і вісім інших податкових урядовців в окрузі Сан Франціско були приневолені звільнитися і тепер ведеться над ними слідство —

ШОСТИЙ АТОМОВИЙ ВИБУХ НА ПУСТЕЛІ В НЕВАДІ

Лас Веґас, Невада. — У понеділок о 9 год. ранку вибухла шоста атомова бомба чи якась інша атомова зброя, цим разом на землі або низько над землею. Наслідки вибуху були цим разом відмінні, бо показався тільки стовп червоного полум'я, а не було хмари диму в вигляді гриба, як це буває звичайно при атомових вибухах. Деякі кореспонденти думають, що це був перший вибух підземної атомової міни. Але під час вибуху не було сильного потрясення землі, якого можна б сподіватися при вибуху підземної міни. Багато літаків слідкувало за вибухом з повітря, одначе їхні пілоти не могли сказати нічого про вибух. Із вищих урядовців був присутній при новому досвіді генерал-майор Вилєм С. Лотон, голова ген. штабу армії.

КОЗАК ПЕТРО ПТУХІН ПРИХАВ ДО НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Петро Птухін, присадкуватий козак, має 91 років, щойно прибув літаком до Америки з Сербії, куди він попав в 1920 році після большевицького перевороту в Росії. Він народився на острові коло Владивостока в 1860 р., брав участь у Російсько-Турецькій війні, коли мав 17 літ.

ПРОВІДНИКИ ГРИ В КОШИКОВИЙ М'ЯЧ ЗАСУДЖЕНІ НА ТЮРМУ

Ню Йорк. — Від восьми до шістнядцяти років тюрми дістав у карному суді Салваторе Тарто, майстер у підготові наперед вигри в змаганнях у грі кошикового м'яча серед студентів в каледжах та університетах. Він діставав хабарі від різних підпільних збирачів грошей на заклад за вигру і умовлявся з ними, котра сторона має грати. Після такої умови він підкуплював головних грачів, щоб вони зробили помилку в належнім часі і так давали спроможність виграти противній партії. Саме за таку підкупність засудив суддя 14 гравців гри в кошикову на обмежену кару тюрми, до шести місяців, одначе відклав виконання кари дев'ятьом на неозначений час. За те не згодився на помилування п'ятьох засуджених і покарав їх тюрмою до трьох років. При цій нагоді суддя, Сол С. Страйт, гостро натаврував продажність і підкупство при університетських спортах, називаючи це найгіршим спортовим скандалом в історії Америки. Шкільна рада негайно має нав'язати прослідити, чи кого із засуджених студентів не прийняв наново на науку який університет або каледж.

В АМЕРИЦІ

● **Нова вправа в цивільній обороні в місті Ню Йорку призначена на 25 листопада.** Цим разом це буде вправа для мешканців, а не для персоналу і буде мати вигляд дійсности.

● **Призначений генералом міністер освіти в південно-американській республіці Перу,** Хуан Мендоза, після свого повороту з Злучених Держав. Досі він був тільки офіцером перуанської армії.

● **Прогресивна партія** на конференції в Филаделфії зробила закид проти американських представників у Кореї, що вони самі проволікають переговори в справі перемир'я з комуністами. Конференція вимагає негайного припинення боїв у Кореї.

● **Мері Пікфорд, славна фільмова зірка відома впродовж 25 років, виступить** у фільмі „Лайбрері" (Бібліотеці), продукції Стенлі Крамер. Їй тепер 58 років. Колись її називали „Улюбленицею Америки".

● **Чотири колишні сенатори зареєстровані як „лабісти"** деяких підприємств, щоб шукати серед своїх колишніх товаришів прихильности для законодавства в користь своїх клієнтів. Їх імена згадані в конгресовім протоколі.

БРИТАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ПІДКРІПЛЕННЯ ДЛЯ БЛИЗЬКОГО СХОДУ. Зірвання Єгиптом договору в справі Суезу і Судану та заворушення в тому районі заставили Британію до висилки більших військових підкріплень на Близький Схід. На фото: британські війська висаджуються з корабля в порті Фамагуста на Кипрі, щоб заступити ті частини, які були перекинені до Єгипту.

ІДЕН ВВАЖАЄ МІЖНАРОДНЕ ПОЛОЖЕННЯ ЗА ВАЖКЕ, АЛЕ НЕ РОЗПАЧЛИВЕ

Лондон. „Вигляди міжнародного положення є важкі, навіть загрозливі, але в жадному разі не розпачливі" — заявив вчора консервативний секретар закордонних справ Великої Британії, Ентоні Іден, відкриваючи в Палаті Громад дводенні дебати над справами закордонної політики країни. В своїй першій більшій промові на тему закордонної політики в парляменті новий її керівник в більшості потвердив загальні закордонно - політичні напрямні попереднього лейбористичного уряду, хоча й в іншому порядку та оцінці вартостей. Іден цілком не вважає, що справа членства червоного Китаю в Об'єднаних Націях є така важлива для британської політики, як це думали лейбористи, і він теж не прикладає найбільшої ваги до перемир'я в Кореї. Консервативний уряд признає, що „кардинальною проблемою в міжнародних стосунках є відношення між Совєтським Союзом і західними великодержавами", але він теж переконаний, що цю проблему можна розв'язати поступово, постійним полагодженням низки „дрібних справ", що зменшить пересуди та збільшить довір'я для полагодження теж основних розбіжностей. Іден в своїй промові виявив велику рішучість щодо оборони британських прав в міжнародній політиці та збереження авторитету країни в міжнародних справах. Хоча війну зі Совєтами він не вважає за необхідну, проте британська політика й в майбутньому буде базуватися на збільшенні власної оборони та скріпленні колективної оборонної системи. В початковій дискусії лейбористська опозиція не багато могла закинути консервативним плянам, накресленим Іденом, натомість поміркований лейбористичний міністер закордонних справ, Герберт Моррісон, критикував недавній виступ прем'єра Черчила в Ґілд Голл, з якої він вринесли враження, наче б „Британія була у відношенні до Злучених Держав другорядною силою та наче б ми були на шляху, щоб стати сорокдев'ятим американським стейтом".

КЕННАНА МАЮТЬ ПРИЗНАЧИТИ АМБАСАДОРОМ ДО МОСКВИ

Вашингтон, 19 листопада.— Адміністрація плянує вислати Джорджа Ф. Кеннана до Москви, як наступного амбасадора до Совєтського Союзу. Джордж Ф. Кеннан був здавна звісний як прихильник „політики стримання" супроти Росії. Він був урядовцем в департаменті стейту довгі роки і вважається за знавця російських справ. Він випрацював плян американської політики супроти Росії, якого придержувався уряд до недавнього часу. Плян полягав у тому, щоб не плянувати жадних змін в Росії, отже залишити її з її диктаторським ладом, а тільки дбати про коректні дипломатичні зв'язки з нею. Перемінни, на думку Кеннана мають прийти з середини, тобто від самого населення Росії. Тільки, якщо б Росія вибралася походом проти західних держав, тоді щойно Америка мала б стримати таку агресію. Недавно Кеннан звільнився з федеральної служби і працював в Інституті Поступу в Науці при університеті Принстон, Н. Дж. Він теж допомагає П. Гофманові в адміністрації Фундації Форда. Кажуть, що Кеннан згодився повернутися до федеральної служби, одначе становище амбасадора мав би прийняти аж у травні наступного року.

ЗВІТ ПРО „КРИЗУ ПРОБЛЕМИ ВТІКАЧІВ" В О.Н.

Париж. — Д-р Ван Гойвен Гедгарт, призначений Об'єднаними Націями високий комісар для втікачів, передав вчора Генеральній Асамблеї звіт про „кризу проблеми втікачів", — як „загрозу для людської, соціяльної і політичної стабілізації" в поодиноких районах, якщо цій проблемі не буде приділена відповідна увага, зокрема після розв'язання ІРО — (Міжнародної Організації для Втікачів) на початку наступного року. Д-р Гедгарт покликується на твердження Ради ІРО, яка на своїй конференції в жовтні ствердила, що „не зважаючи на успішне продовження її існування та на факт, що їй пощастило переселити на постійне понад один мільйон втікачів, залишається ще низка серіозних проблем в районах, де находяться втікачі, що їх не можна було переселити". Кількість цих втікачів — заявляє в звіті високий комісар — збільшується тепер пересічно 1,000 до 1,500 нових втікачів з-поза залізної заслони місячно і цей доплив нових втікачів буде тривати так довго, як довго „існують причини цеї втечі". В звіті пропонується поставити цю справу знову на порядок нарад Генеральної Асамблеї та одержати від поодиноких урядів відповідні суми грошей на негайну допомогу втікачам та на їх правну опіку.

● **Дістала мільйон долярів англіканська - єпископальна церква** в Гайд Парку, Н. Й. де проживає родина през. Франкліна Д. Рузвелта, з запису Гітті Гавленд Грін. Церковна рада не знає нащо ці гроші ужити.

● **Комуніст Гус Голл, який не** з'явився на суд і якого пізніше заарештувала поліція в Мехіко і привезла до ЗДА, стане перед судом за непослух судові.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЖИДІВСЬКИЙ КОНГРЕС ПРОТИ ВИСИЛКИ АМБАСАДОРА ДО ВАТИКАНУ

Ню Йорк. — Американський Жидівський Конгрес ухвалив учора резолюцію проти наміру президента Трумана призначити окремого амбасадора до Ватикану. В нарадах у готелі Ню Йоркер брали участь 500 делегатів. Вони заявили, що в інтересах релігійної гармонії й демократичних засад Америки не треба посилати амбасадора до Ватикану. Конгрес нараховує 1,200,000 членів, а делегати представляють десять більших жидівських релігійних і сіоністичних організацій в Злучених Державах. Промовці обстоювали думку вирішити це питання негайно.

ЗАХІД ЗЛАГІДНЮЄ ПЛЯН РОЗЗБРОЄННЯ, ЩОБ ЗАДОВОЛЬНИТИ СОВЄТІВ

АЧЕСОН ЗАКЛИКАЄ МОСКВУ НА „ШИРОКИЙ ШЛЯХ ДО МИРУ". — ОЧІКУЄТЬСЯ ВІДПОВІДІ ВИШИНСЬКОГО

Париж, 20. листопада. — Злучені Держави, Британія і Франція рішили відповідно злагіднити свій плян міжнародного роззброєння і контролі зброї, щоб в той спосіб заохотити Кремль до співпраці з ними в цій ділянці. Про важливі зміни і доповнення в тому пляні, зголошеному в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй на початку теперішньої сесії, говорив вчора в імені трьох західних великодержав державний секретар Дін Ачесон, закликаючи Москву „на ясний, широкий шлях до миру". В змінах пляну узглядено ті застереження до нього, що їх минулого тижня видвигнув совєтський міністер закордонних справ А. Вишинський. Передбачується, що Вишинський відповість теж на нові пропозиції західних аліянтів. Ачесон був першим промовцем на зібранні Політичного Комітету Генеральної Асамблеї, що почав свої наради власне над західною пропозицією щодо роззброєння. Найважливіша зміна в західних пропозиціях це відступлення від цілої низки попередніх передумов щодо роззброєння і контролі зброї, натомість обстоювання тільки при одній передумові: замирення в Кореї. Державний секретар Ачесон в своїй вчорашній промові теж заявив, що західний плян роззброєння повинен „включати всі країни, які мають більшу військову силу". В дипломатичних колах негайно підхоплено це твердження як один з найважливіших компромісів для Совєтів, інтерпретуючи його як готовість західних великодержав включити в свою програму теж комуністичний Китай, що до Об'єднаних Націй не належить. Це було б теж „половиною дороги назустріч совєтським пропозиціям, щоб справа роззброєння була обговорена на окремій конференції, в якій взяли б участь члени і не-члени Об'єднаних Націй. Відповідаючи на попередні застереження Вишинського, Ачесон виявив, що його пропозиція відносно поодиноких фаз в роззброєнні не має нічого спільного з бажанням Злучених Держав дістати всі інші військові інформації від інших країн і щойно тоді виявити евентуальну кількість і якість своєї атомової зброї, як це закидував Вишинський, бо ці фази визначувала б окрема — міжнародна комісія і вони відносилися б однаково до Злучених Держав, як і до Совєтського Союзу.

ЧЕРВОНІ ВИДВИГАЮТЬ НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ЗАМИРЕННЯ В КОРЕЇ

Токіо. — Згідно з повідомленням комуністичної радіостанції в Пйонґянґ, північно-корейський міністер закордонних справ мав звернутися до Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй в Парижі з новими пропозиціями в справі замирення в Кореї. Ці пропозиції дуже зближені до тих, що їх видвигнув минулого тижня совєтський міністер закордонних справ А. Вишинський. Комуно-корейські пропозиції були переслані до голови Асамблеї та до голови Ради Безпеки. — Згідно з радіоповідомленням, в цих пропозиціях є такі чотири головні пункти: 1. На фронті в Кореї мали б бути негайно припинені будь-які воєнні діяння, що мало б бути „першим кроком" до посередництва і полагодження конфлікту; — 2. Комуністичні і аліянтські війська мали б відступити на два кілометри від теперішньої фронтової лінії, створюючи в той спосіб демаркаційну лінію. Ця пропозиція вже була узгіднена теж на мирових переговорах в Панмунджом; 3. Всі „чужі війська" мали б бути викликані з Кореї; 4. До міжнародної судової відповідальности мали б бути потягнені і покарані ті, що „злочинно продовжують війну" та хто поповнив „акти варварства проти мирного корейського цивільного населення". Ця пропозиція є нова і нею червоні намагаються, правдоподібно, послабити страшне враження, — яке викликали останні американські повідомлення про поповнені комуністами акти масового народовбивства аліянтських полонених та цивільних південних корейців. Покищо невідомо, чи ці самі пропозиції будуть видвигнені комуністами теж на конференції в Панмунджом, яку відложено до сьогодні, щоб дати комуністам час і нагоду „глибше простудіювати" останні аліянтські пропозиції. Аліянти, як відомо, виявили готовість погодитися на негайне припинення воєнних дій та на визначення теперішньої фронтової лінії за демаркаційну лінію, але під умовою, що перемир'я буде підписане впродовж найблищих 30 днів.

АЛІЯНТСЬКІ ВІЙСЬКА НА КОРЕЙСЬКОМУ ФРОНТІ ЗДОБУЛИ НОВИЙ ТЕРЕН

Токіо. — На центральнім і західнім ділянках корейського фронту приходило вчора до цілої низки менших боїв, в яких аліянтські війська виперли ворога з його укріплених позицій, здобуваючи новий терен та закріплюючи його. Спроби ворожих протинаступів були безуспішні. На інших секторах фронту приходило тільки до патрульних перестрілок. Повну активність розгортала аліянтська авіяція, виконавши в загальному понад 700 місій на воєнні об'єкти у ворожому запіллі. Під час цих операцій аліянтські літаки натрапили в повітрю тільки на сім ворожих літаків, що навіть не пробували ставити будь-який спротив.

ПОЛОНЕНІ В КОРЕЇ КОМУНІСТИ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Корея. — Великий аліянтський табор для полонених в Кореї комуністичних китайських і північно-корейських вояків на острові Кос, перемінився тепер радше у великий протикомуністичний табір. Над табором повіває тепер національно-китайський прапор, побіч прапорів американського і Об'єднаних Націй, а тисячі полонених звертаються з проханням до аліянтського командування, щоб їх не висилати назад до комуністичного Китаю або до Північної Кореї на випадок перемир'я. Численні вояки підписують ці прохання власною кров'ю. Бараки полонених без будь-якої заохоти з боку аліянтського командування, — вкриті тепер проти-комуністичними гаслами. В таборі є 102 тисячі полонених північних корейців, 21,000 китайців та 40 тисяч інтернованих цивільних.

ЗБРОЙНІ СИЛИ БРИТАНІЇ ЗБІЛЬШИЛИСЯ НА 12% ЗА ПІВ РОКУ

Лондон. — В британському парляменті вчора виявлено, що збройні сили Британії в часі від 1-го червня до 31-го жовтня — збільшилися на 12%. Проголошені міністерством оборони дані виявляють, що Британія має тепер у військовій службі 840,200 чоловіків і жінок, з чого 499,500 належить до реґулярних військ, 318,000 відбуває службу примусову дворічну службу, а 22,100 служить в жіночих допоміжних відділах. Плянується дальше збільшування цих сил, що залежне у великій мірі від постачання зброї з Америки та розвитку власної зброєневої індустрії.

О.Н. ПЛЯНУЮТЬ АКЦІЮ ПРОТИ ЗАГРОЗИ НА БАЛКАНАХ

Париж. Західні аліянти плянують запропонувати Об'єднаним Націям окрему резолюцію з рекомендацією цілої низки практичних заходів проти загрози комуністичної агресії на Балканах, конкретно проти можливого комуністичного нападу на Грецію і Югославію. Пропозиція базується на зажаленнях Греції і Югославії, що на їх кордонах країни Комінформу допускаються всіляких провокацій та створили положення, що в кожній хвилині могло б стати серіозною загрозою для миру. В західному пляні передбачується ліквідацію дотеперішньої т. зв. Балканської комісії, натомість пропонується передати справу створеній на попередній сесії Генеральної Асамблеї Комісії Спостеріганя Миру, до якої належить 11 країн, ключно із Совєтським Союзом, та яка мала б створити окремий Балканський підкомітет, що мав би свою головну квартиру в Ню Йорку та який висилав би своїх представників в поодинокі загрожені місця на Балканах, мав право приготовляти звіти та рекомендувати відповідну акцію.

В СВІТІ

● **Сильна Соціялістична партія** Західної Німеччини зголосила свою опозицію проти плянів федерального уряду щодо заборони комуністичної партії в країні. Соціялісти вважають, що така заборона була б тільки на руку комуністам.

● **Імператор Японії Гіроґіто** підписав — ратифікований вчора парляментом мировий договір та договір взаємної безпеки зі Злученими Державами, підписані недавно в Сан Франсіско. Тим договори входять в силу.

● **В Парижі відкрито першу військову школу північно-атлантійських аліянтів.** У врочистостях відкриття взяв участь аліянтський головний командант в Европі, ген. Айзенгавер, французький міністер оборони Жорж Бідо та інші високі аліянтські військові і цивільні достойники.

● **Тринадцять німецьких воєнних злочинців** ще відбувають кару ув'язнення в Данії — повідомив данський уряд Організацію Об'єднаних Націй.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exxcept Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАША ВДЯЧНІСТЬ

Згідно з постановою закону, президент Труман проголосив четвертий четвер цього місяця, отже день 22-го листопада, загально-національним „Днем Подяки". В своєму проголошенні президент заявляє, що „ми глибоко вдячні за всі благословення, які на нас сходили; за збереження наших вольностей, так дорого окуплених і так дуже цінних; за всі наші нагоди для людського добробуту і щастя, такі безмежні в своїх розмірах; за наші матеріяльні добра, так дуже збільшені в порівнянні з попередніми роками, та за духове благословення для кожного з нас, яке всі так високо оцінюють". Говорячи про наші загальні цілі, президент в своїй декляраціі твердить: „При співпраці наших союзників ми змагаємо до здобуття тривкого миру, а щоб запевнити успіх змаганням до цеї бажаної мети, ми побожно віримо у Всемогучого Бога".

Вже понад 300 років нарід цеї країни обходить День Подяки, як його обходили ці перші паломники з Мейфлавер, що майже чудом врятувались від, здавалося, неминучої загибелі. Вже понад 300 років американський нарід завжди стверджує нову ласку, нове благословення, за яке хочеться скласти окрему подяку Всемогучому. Ці ласки і благословення безмежні, як безмежний ріст і розвиток цеї нації, що впродовж відносно короткого часу розвинулася з холодного, нововідкритого дикого континенту в найбільш загосподаровану і найбільше заавансовану господарську могутність; з чужої колонії в першу великодержаву в світі, задержуючи при цьому безприкладні вольності для одиниці, з її основними правами на життя, волю та змагання до щастя. До цього щасливого народу належить теж збільшена в останніх роках група американських українців, яка в усіх своїх частинах має справді всі причини на те, щоб виявити свою вдячність ласкавій долі.

Давніші українські іміґранти в цій країні можуть і повинні бути вдячні за те, що їм власне судилося промощувати тут шлях українському імені, що вони, хоч багато натрудились, але здобули те, що навряд чи могли б були здобути на будь-якому іншому місці під сонцем: волю, добробут, однакові можливості та безпеку. Хто цеї нагоди не використав — це вже його власна вина. Вони повинні бути вдячні за те, що доля заощадила їм тих всіх страшних переживань і знущань, яких зазнали їхні кровні брати на своїй Рідній Землі. Вони повинні бути вдячні за те, що вони мають можність допомагати, тоді коли мільйоні їхніх братів та інших людей тої допомоги так дуже потребують. Вони повинні бути вдячні за те, що їхні діти не потребують каратися у ворожих в'язницях, по каторжних таборах, не потребують зносити холоду і голоду та страшної неволі, що вони не потребують скитатися „Іванами без дому і без долі" по всіх бездоріжжях світу та терпіти злидні і наругу.

Не менші причини до вдячности мають і ті десятки тисяч новоприбулих українців, що причалили до привітних берегів цеї найзаможнішої, наймогутнішої і найвільнішої країни в останніх роках. Вони бо ще так недавно були в смертельній загрозі то від одного то від другого окупанта їхньої так обильно политою кров'ю землі, вони ще вчора були безпомічними розбитками на бурхливих хвилях історії, а сьогодні вони вже є щонайменше кандидатами на громадян тої країни, що стала символом волі й добробуту та могутности. То нічого, що в своїх перших кроках у вільному світі вони натрапляють ще на всілякі труднощі, то не важне, що вони ще не могли запустити коріння в нову землю. Але вони на волі, вони знову люди і вони знову мають однакові можливості та однакові і невід'ємні права на життя, волю та змагання до щастя.

Традиційний американський „День Подяки" насуває ще багато всіляких міркувань про нас та про нашу долю. Одне певне, що ми, американські українці як спільнота, маємо направду всі причини до вдячности. Проте, ми не виявили б належної вдячности, якщаб ми обмежили її до традиційного обіду з обов'язковим індиком та до власного дозвілля з нагоди вільного від праці дня. Ми виявимо нашу вдячність належно тоді, як винесемо тверду постанову докласти всіх зусиль і не пожаліти нічого, щоб зберегти і закріпити нашу власну волю, добробут і безпеку та щоб всіми нашими силами допомогти теж іншим, зокрема нашим братам в нашій рідній Україні, щоб і вони могли святкувати на своїй землі День Вдячности за волю, добробут та за владу з народу і для народу, яка єдина може ці благословення запевнити.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ

День Подяки — день, визначений спеціяльною проклямацією Президента, щоб приносити подяку за щасливо пережитий рік — має історію найстаршу, ніж яке інше американське свято, бо воно походить з подяки перших мандрівників-переселенців за їхній перший зібраний урожай в колонії Плимут, де тепер Масачузет.

Мандрівники - переселенці, переслідувані в Англії за те, що відкололись від наявної там церкви й утворили свою власну, переплили до Америки на судні МЕЙФЛАУЕР 1620-го року, шукаючи місця, де вони могли б вільно молитись. Маленьке їхнє судно з 102-ма пасажирами — чоловіками, жінками й дітьми — через жорстокі штормн пробуло на океані понад три місяці, аж нарешті кинуло кітву на піщаному березі миса Код. Їм довелось поголодувати підчас цієї несподівано довгої подорожі. Більш за те, їм трапилось причалити в північній частині Нового Світу, замість південної, як вони плянували, і тому вони не могли засіяти городи. У наслідок цього частина колонії вимерла до весни, коли можна було посіяти кукурудзу.

Навесні мандрівникам - переселенцям допоміг один індіянин, на ім'я Самосет, що міг трохи говорити англійською мовою, бо навчився того від купців, що приїздили в цей край раніше. Переселенці дали Самосетові подарунки й ділились із ним своїми мізерними харчами. Натомість Самосет з іншими індіянами навчив їх сіяти індіянську кукурудзу, угноюючи землю рибою, а крім того індіяни давали їм різні інші поради й показували ліпші місця для поселення.

Весна 1621-го року принесла сприятливу погоду, а також багато індіян-друзів, серед яких був Масосойт, вожак індіянського племені, що жило навкруги. Завдяки цьому переселенці мали змогу посіяти досить зерна та городини. Восени це все дало такий добрий урожай, що губернатор колонії переселенців — Плімуту Вільям Брауфорд установив триденне свято Подяки. Колоністи запросили Масасойта розділити з ними їхнє свято, і були страшенно збентежені, коли в призначений час він з'явився з 90 іншими індіянами.

Але вожак індіянів був не звичайний гість. Він післав своїх спритних мисливців по лісах, і вони повернулись з п'ятьма вгодованими оленями. Також і деякі колоністи вполювали качок, гусей і диких индиків. Інші наловили риби, вугрів, раків тощо. Разом із кукурудзяним хлібом, городиною та сливами колоністи із своїми гостями - індіянами мали всього досить для урочистого свята.

Нарешті минуло триденне свято. Губернатор Брауфорд облічив решту харчів і побачив, що їм нема чого дуже журитись. Правда, вони мусять знову бути дуже обережні, витрачуючи харчі, до нової весни, але він почував, що святе Провидіння допомогло їм минулого року й надіявся, що воно дасть їм добрий урожай і майбутнього літа.

Ось так повстав перший американський День Подяки. Оповідання про подорож переселенців з Европи, про їхні труднощі в Новому Світі та про їхній перший День Подяки розповів губернатор Бредфорд у своїй „Історії заснування Плімуту".

Пізніше це свято колонії Плимут, День Подяки, поширилося на цілу Америку. Підчас Революційної війни Конгрес встановлював один чи кілька Днів Подяки щороку. Але 1863-го року Президент Абрагам Линкол спеціяльною проклямацією визначив останній четвер місяця листопада всенаціональним „Днем Подяки і Хвали..." І відтоді щороку американці зберігають звичай, що його встановили оті переселенці. У 1941-му році резолюцією Конгресу ухвалено святкувати четвертий четвер місяця листопада. Цього року четвертий четвер припадає на 22-ге листопада.

В. Вальченко, Німеччина,

НЕВИРІШЕНІ ПРОБЛЕМИ

Шість довгих років минуло від кінця останньої війни. Роки, коли кожна нація потроху повертається до нормального життя. Відбудовуються міста в переможеній Німеччині та в країнах переможцях. Укладаються мирні договори скликаються численні конференції, що мають запобігти новій світовій катастрафі.

Та ще й досі лишилася одна невирішена повоєнна проблема: це ті сотки людей, що в наслідок війни опинилися примусово чи добровільно за межами батьківщини. Люди, яких в Америці звуть ДП, а в Німеччині напівпризирливо а в с л е ндер. Шість років опікуються тими людьми міжнародні організації, десь їх переселюють, улаштовують. Правда порідшали їх лави в Німеччині. Та ще й тепер поміж відбудованих німецьких будинків на вулицях Мюнхену чи Штуттгарту, серед люксусових авт переможених німців побачимо і тих людей, що ще і досі десь чекають на еміґрацію чи на якесь улаштовання майбутнього.

Багато вже виїхала за океан. Численні родини живуть нормальним людським життям. Але є ще й „решта". Про цю решту і хочеться сказати кілька слів.

Днями оголошено заяву нового опікуна над втікачами Верховного Комісара при Об'єднаних націях. Він каже, що проблема втікачів дуже складна та ледве надається до вирішення. А чи воно справді така вже невирішена проблема та чи так важко закінчити це улаштування решти людей?

Треба тільки доброї волі, спільних зусиль нашої національної громади, трохи жертвенности, чого правда не бракує нашим людям за океаном.

Є дві можливості розв'язання справи втікачів

1. Посилення та прискорення еміґрації до інших країн світу з Німеччини; 2. Створення нормальних умов життя та праці для тих людей, що хочуть або примушені будуть лишитися в Німеччині.

Вузький та тернистий шлях.

Коли починаєш писати чи говорити про нашу повоєнну еміґрацію, то пригадується картина, яку часто малювали на стінах наших сільських храмів. Це образ двох шляхів, якими, за відомою євангельською причтою, можна дістатися до царства небесного. Один широкий шлях з усіма життєвськими насолодами, а другий вузький, повний тернів та каміння, по якому ледве пересувають ноги вимучені в житті страдники.

Отой вузький шлях на еміґрацію побудували тепер для українського еміґранта ІРО-зські чинники та ДП Комісії, а той широкий шлях призначено для щасливої рештки інших европейських народів.

Німці, переможена нація, до якої належить великий відсоток нацистів, значно скоріше та легше проходить усі еміґраційні формальності, аніж наші многострадальні українці. Досить було кільком десяткам чехів переїхати нелеґально через німецько-чеський кордон, як за два-три тижні вони вже в дорозі до Канади.

Не так, на жаль, з українцями: всі повоєнні роки досить численна українська громада в Німеччині всі надії покладала на еміґрацію.

Кожен українець радо залишить Німеччину, бо до того його спонукає не лише моральний гніт та неприємні спогади про минуле в Німеччині, а також і проблема праці і головне совєтська небезпека. Проте виїхати будь-куди не так просто, як то здається. Не вважаючи на два роки посиленої еміґрації, українців ще багато залишилося в Німеччині. Зазначимо кілька причин такого явища.

Сам процес еміґрації тягнеться надто довго, часто густо понад рік. Страшенно ускладнені службові формальності, численні перевірки, реєстрації. Коли нарешті все це зроблено, починаються вимоги документів, що їх не можна дістати, десь губляться не лише окремі папери, а цілі акти, по року тягнуться якісь перевірки. Люди сидять та чекають, як на залізничному двірці. Це морально пригнічує людину, робить її стомленою, апатичною, викликає зневіру. В той час же німці фолькдойчери той самий процес за тим же самим законом проходять удвічі скоріше, аніж ДП..

Друга та чи не головна перешкода в еміґрації — це численні відмови через хворобу переважно туберкульози. Як відомо до кожної країни існують певні еміґраційні обмеження для осіб хворих на ті чи інші хвороби, але на практиці закони тлумачать ширше, в наслідок чого сила людей лишається в Европі, розбиваються родини, люди доходять до розпачу. В еміґраційному законі ЗДА, напр., чітко зазначено, що не можуть до цієї країни еміґрувати особи хворі на легені, коли за останній рік в легенях трапилися патологічні зміни. Коли таких змін немає, кандидат може бути допущений до еміґрації. В практиці на сьогодні маємо сотки людей відкинутих від еміґрації через хворобу легенів і то таких, що жадної хвороби практично в легенях не мають. Всі хвороби чи зміни в легенях підходять під туберкульозу. Напр., шахтарі Мирошники мають запорошені пилом легені в наслідок їх професії, хто хворів на запалення легенів та має затемнення тощо — всі виключені з еміґрації.

Ускладнено ще справу тим, що лікарі при всіх еміґраційних ДП комісіях, як правило, молоді, недосвідчені та нефахівці своєї справи. Не виключено, що чимало є й чужих нам людей, що працюють для заробітку, але не в істересах еміґрантів.

Дальша причина, чому затримується еміґрація — це відмовлення з причин політичного порядку. В даному випадкові припускається дуже вільна інтерпретація еміґраційних законів.

Якщо до того додати, що ІРО перебрало силу службовців кол. УНРРА, які свого часу вславилися примусовими репатріяціями, що совєти через своїх агентів напевно намагаються усіма силами підірвати

(Закінчення на стороні 3)

ПЕРОН В АРГЕНТІНІ

Минулого тижня проголошено в Аргентіні наслідки виборів на президента, до обидвох палат парляменту, губернаторів провінцій і інших урядовців — загальним числом коло 6,000. Президентом країни обраний на шість років поновно дотеперішній президент Хуан Перон. Він буде мати під своєю повною контролею сенат, який складений виключно з членів його партії — „Перо-ністів", а з-поміж 149 членів нижчої палати тільки 14 належать до інших політичних партій, головно Радикальної, кандидатом якої на президента був д-р Рікардо Бальбін. Крім Радикальної партії існує в Аргентіні ще партія Національних Демократів, яку називають також Консервативною, одначе її сила незначна.

Після гомінкої передвиборчої кампанії, серед якої партія пероністів уживала не тільки своїх урядових впливів, але й послугувалися терором, уже прочистилася політична атмосфера, Показується, що на сім мільйонів виборців пероністи дістали коло чотирьох з половиною мільйонів голосів, отже яких 65 відсотків усіх голосуючих, а два з половиною мільйони дістали радикали.

Ще далеко до виборів 11 листопада партія пероністів робила всі можливі старання, щоб виключити не тільки перемогу, але й впливи інших партій. Найважливішим способом до цього була зміна точки в конституції, яка забороняла президентові при владі кандидувати наново. Конґрес, що ще перед виборами був майже повнотою контрольований президентом, пішов президентові на руку в цій справі, ухваливши закон, який обмежує свободу преси, тим, що сконфіскував найбільш впливовий щоденник, „Ля Пренза", який стояв увесь час в опозиції до Перона.

Головна сила партії пероністів рекрутується з найбідніших робітників, званих „дескамізадоі" („без сорочки"). Перон заздалегідь подбав про добру нагороду за прихильність робітничої організації, бо вистарався для них підвишку платні, а крім того перевів законодавство для суспільного забезпечення, добрі додатки з добродійних фондів, платні свята, безплатні поїздки залізницею і т. п. добродійства. Таким способом Перон опанував робітничі організації, послуговуючися їх силою при перевиборі. Не диво, що вони влаштували йому в п'ятницю минулого тижня голосну „маніфестацію перемоги".

Та вислід голосування вказує, що опозиція в Аргентіні не зовсім зламана, коли вона змогла зібрати коло двох з половиною мільйонів голосів. Що більше: організація залізничих робітників, головно машиністів, відважилася на саботаж, який тривав цілий тиждень, а одна частина армії пробувала викликати бунт 28 вересня. Бунт здавлено, але — як на такі відносини — провідники бунту не були жорстоко покарані.

Це сталося мабуть тому, що армія це справжня сила, на якій спирається уряд Перона. Президент не хоче показувати жорстокости ще й тому, що він сам прийшов колись до влади при помочі змовників в армії. Армія від себе виявила силу над Пероном, коли недовго до виборів спротивилася плянові його жінки, Евіти, кандидувати на становище віцепрезидента. Евіта одначе зорганізувала свою „жіночу партію" з якої замітне число кандидаток здобуло перемогу при виборах до конґресу.

Так представляється теперішня політична картина внутрі Аргентіни після виборів. Безпристрасні к о р еспонденти американських газет обговорюють це положення тверезо зі становища американської закордонної політики. Вони не закривають очей на те, що арґентінських відносин не можна мірити відносинами й ладом, який панує в Злучених Державах. Південна Америка — це твір латинсько - е с п а н с ької культури й тамошніх економічних відносин. Постійна влада в Аргентіні створена приблизно в 1852 році, хоч „республіку" проголошено там після скинення еспанської влади в 1810 р. Невеликий гурт колишніх конкістадорів, який опанував великі земельні простори, не зрікся своєї фактичної сили навіть за часів республіки і з цього в Аргентіні — як і в інших південних республіках — приходить часто до зміни правління шляхом військового бунту.

Один з недавніх американських амбасадорів, Спруйл Браден (чи Брейден) пробував „зреформувати" цю країну на п і в нічно-американський лад, але Президент Перон використав це встрявання Брадена в не свої справи агітацією проти „Колоса з Півночі". Злучені Держави мусіли швидко змінити амбасадора і навіть дати урядові Перона позичку висотою $125,000,000 на економічну розбудову країни. З уваги, що Перон вийшов справжнім переможцем при нових виборах і є надія, що в Аргентіні втримається його уряд на повний виборчий період, Злучені Держави не мають причини зміняти свого приязного ставлення до цього уряду, отже будуть підтримувати його серед теперішніх складних міжнародніх відносин.

Микола Очерет.

ПАРТИЗАН

2)

Селяни гули, але заперечень не було чути, і дід, взявши комісара під руку, пішов у зборню, а селяни почали розходитись додому. Другого дня ранком все зерно було зібрано і навантажено у вагони: сто пудів пішло на Київ, сто на фронт і сто до Москви.

Минуло два роки. Село пережило багато змін влади, нарешті знову прийшли большевики. Тепер до села часто заїздили відділи Чрезвичайної Комісії (Чека) і в кожне з таких відвідувань хтось із селян був заарештований і пропадав без вісти. Дід Денис зійшов у могилу, сільрада перетворилась у Районний Виконавчий Комітет, головою якого був Волошин. Він ніколи не скликав жадних зборів, а виконував слухняно те, що наказували з повіту. В селі тепер був Районний Комітет комуністичної партії большевиків України — РККП(б)У, а Українська Комуністична Партія (У. К. П.) була зліквідована, як партія, що „не ізжіла націоналістіческово духа" і тим загрожувала українському пролетаріятові. Тепер була диктатура пролетаріяту і селянин зробивсь лише поставщиком всякого добра „пролетаріятові", а сам нічого нівідкіля не одержував. Тому селяни берегли своє добро і щоб щось узяти в них, треба було застосувати силу. Часто на села приїздили „продовольственниє чи „карательниє" отряди, а коли й це не допомагало, приїздила Чека, брала заложників і наказувала знести визначену кількість збіжжя. Якщо у визначений термін збіжжя не було, заложників розстрілювали і брали інших. Так робилось аж поки селяни або виконували завдання або не винищували самих аґентів Чека. Військовим комісаром у повіті був той хлопець. Правда він після ліквідації УКП до лав КП(б)У не вступив, а тому всі партійці та чекісти на нього косились, але з роботи не знімали. Навпаки, тепер йому частіш і частіш доручали „відповідальні" операції, посилаючи на села з „продовольственними" о т р я д а ми на „викачку" хліба у селян, правильно розрахувавши, що десь його селяни таки знищать. Тож і тепер їхав він у село Вороньків, що лежало серед пісків на березі старого річища в 4—5 кілометрах від Дніпра. Село було заселене козаками і ніхто не міг примусити їх виконати „розвьорстку" — дати два ешелони збіжжя на станцію Бориспіль, відкіля його вислали б на Москву. Заїхавши до села з своїми десятьма вершниками, комісар скликав всіх селян до Сільвиконкому. Село велике і тому на збори приходить більше трьох тисяч селян, а навколо цього великого людського зборища стало десять вершників „продовольственного" отряду. Комісар вийшов на ґанок, розгорнув листок і почав читати його селянам. В папері перелічувались заслуги червоної ґвардії, відмічались досягнення пролетаріяту, зазначалось, що період військового комунізму закінчується і переможний пролетаріят розгортає період мирного будівництва. Тому пролетаріят вимагає від селян інтенсивної допомоги, щоб можна було вести успішно побудову соціялізму в одній країні. Для цього кожен двір мусить дати: 15 пудів жита, 10 пудів пшениці, півпуда сала, півпуда масла, 3 копи яєць, пуд м'яса, полотна, вовни, олії і всього іншого. Все негайно вантажити на підводи і везти на залізницю для революційного пролетаріяту Москви та Ленінграда. „Хай живе світова революція! Хай живе червона ґвардія, гордість мирового пролетаріяту! Хай живе побудова соціялізму в одній країні! Хай живе комуністична партія, авангард пролетаріяту!" Комісар склав папір, засунув у бічну кишеню і пішов з ґанку. Народ вислухав, порадився і почав розходитись, щоб виконувати пророчисте розпорядження. Раптом на ґанок знову виходить комісар і гучно кричить до людей: „Ей, ви, сукини сини! Ідете виконувати наказ? Скільки вас тут? Більше трьох тисяч! А нас? Десятеро! Чого ж ви дивитесь нам у зуби і покірно хочете й далі шию гнути? Ось я вас, чортових гнид, зараз провчу! Ей, хлопці! Бий це стерво нагаями, може хоч тоді нагадаємо цьому бидлу, хто вони!" І вершники почали періщити натовп нагаями, а комісар стояв на ґанку і, голосно сміючись, підбадьорював своїх хлоп'ят. Тут сталось диво: натовп почав сам реготати і підбадьорювати вершників, щоб вони стараніш працювали нагаями, „щоб розум із с... виходив у голову!"

Ранком другого дня комісар із своїми десятьма вершниками виїхав у напрямку Переяслава, а у Вороньківі була проголошена „незалежна республіка", яка проіснувала ще цілих три роки. Але комісар із своїми вершниками до Переяслава не доїхав — дорогою цей „п р о д о в ольственний" отряд зник. А в лісі, коло села Хоцьок, з'явився великий партизанський загон, що нищив всі „продовольственниє", „к а р а тєльниє" і особливо чекістські загони. З того часу між Чека і отаманом загону, що скрізь був відомий під кличкою Партизан, розпочинається запекла боротьба. Ім'я Партизана стає страхіттям для всіх тих відділів, а за Партизаном підносять голови і місцеві отамани. Це змушує всемогутню комуністичну партію та її „карательний меч" Чека на цілий рік відмовитись навіть від наміру щось узяти у селян Переяславщини.

* * *

Весною 1923 року до села Березані в'їжджає „карательний" отряд на чолі з Тухесом і Френкелем.

Майже одночасно з другого боку Березані в'їжджає в село на коні Партизан. Побачивши, що необачно попав у пастку і вже зникнути не зможе, Партизан залишає свого коня і зброю в стайні тутешньої школи, заходить до знайомого вчителя, який жив через річку на другому боці села і, залишивши у нього свої папери, іде сам просто до слідчих Чека. Зайшовши до Тухеса, він заявив, що визнав усі свої помилки і хоче, щоб „революційний пролетаріят" дав йому можливість на ділі довести свою вірність справі пролетаріяту. Далі він просив віддати його до суду, який би згідно з „революційною совістю і пролетарською свідомістю" виніс би йому вирок, якому він з охотою коритиметься, який би він не був. Тухес ніяк не сподівався такої удачі і тому, коли Партизан попросив дозволу піти і забрати свої папери, які він мусить передати „пролетарському" судові у своє виправдання, Тухес лише запитав, де живе учитель і дозволив йому це зробити. Тухес бачив перед собою „розкаявшогося бандита" і тому був певний, що він вже цілком у його руках. Він ще боявся й популярности Партизана і хотів, щоб Партизан сам добровільно поїхав з ним до Переяслава і сів в один з підвалів Мазепинського манастиря, що його большевики обернули на тюрму, а там вже Чека дасть собі з ним раду і тихенько „спише в расход". Тухес хотів зробити все без зайвого галасу. Забравши всі свої папери в учителя, Партизан пішов на болото, що було на кінці городу, і зник в очереті. Через годину до вчителя прийшло троє чекістів і запитали, чи приходив до нього Партизан. Учитель ствердив, що Партизан дійсно заходив, забрав папери і знову пішов до слідчих Чека.

(Продовження буде).

ПРЕДСТАВНИК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ В ЗДА

(Приїзд д-ра Степана Витвицького)

Дня 3-го листопада ц. р. приїхав до Ню Йорку з европейської скитальщини д-р Степан Витвицький, заступник голови і керівник ресорту закордонних справ Виконного Орґану Української Національної Ради. Маючи на увазі, що в сучасній міжнародній ситуації Злучені Держави є керівною в е л и кодержавницькою потугою у всьому світі і що тому терен ЗДА є найважнішим тереном діяльности для української політики, для української справи, УНРада рішила залишити за д-ром Степаном Витвицьким його становище, що його займав у Виконному Орґані, і в цьому характері бути репрезентантом Н а ціональної Ради та її Виконного Орґану.

Д-ра Ст. Витвицького привітали у порті представники Порозуміння Політичних Груп, які з приємністю ствердили, що не зважаючи на дуже прикру подорож (бурхливе море, через що корабель їхав три дні довше передбаченого часу), і поважний вік цього чільного діяча (він має тепер 66 років), він здоров і бадьорий. Першим його ділом було відвідати Український Народний Союз і Редакцію „Свободи". Після того, д-р Ст. Витвицький відвідав Український Конґресовий Комітет. Про пресову конференцію для американської преси напередодні великої маніфестації, що її ініціював Український Конґресовий Комітет у Ню Йорку в дні 11-го листопада, і про преґарний відгук тієї пресової конференції на сторінках великої американської преси — „Свобода" своєчасно реферувала. На самій згаданій маніфестації д-р Ст. Витвицький зайняв місце серед представників проводу американських українців на естраді. Д-р Ст. Витвицький склав теж відвідини Українському Робітничому Союзові у Скрентоні і в найближчому часі відвідає інші братські орґанізації та чільні українські установи, нав'язуючи водночас перші зв'язки з американським світом. На найближчі дні передбачується ділові конференції Українського Конґресового Комітету з д-ром Ст. Витвицьким, як авторитетним представником тієї переважної частини української політичної еміграції, що зорганізована в Українській Національній Раді та признає Державний Центр.

Д-р Степан Витвицький, з професії адвокат, був за українських визвольних змагань міністром закордонних справ уряду ЗУНР в часах Диктатури д-ра Евгена Петрушевича і в цьому характері виїздив до Парижу й Лондону. Вернувшись до краю, після віддачі Антантою Східної Галичини Польщі, д-р Ст. Витвицький був чільним діячем і членом ЦК партії УНДО (Українське Національно - Демократичне Об'єднання) і став від неї в 1925 р. послом до польського сойму у Варшаві, що ним залишався аж до вибуху другої світової війни. На еміґрації взяв участь у відновленні УНДО і від нього ввійшов до Української Національної Ради, будучи одним із найчільніших її членів. Д-р Ст. Витвицький має за собою не тільки цей довголітній стаж громадсько-політичного діяча, але й прикметний йому спокій і зрівноваження, велике почуття такту і поміркованости та толерниції до всіх ґруп і до чужих поглядів. Він був і є прихильником консолідації на найширшій плятформі, беручи менше участь у боротьбі, а більше у всіх спробах злагоди. Тому вибір д-ра Ст. Витвицького на репрезентанта УНРади в Америці є особливо щасливий.

Вітаючи д-ра Степана Витвицького на американській землі, ми бажаємо йому успіхів в його праці, що будуть успіхами української справи, та певні, що він скріпить своєю тісною і гармонійною співпрацею діяльність керівних чинників американсько-української громади, маючи вже відразу на свому вступі в ЗДА наявні приклади активности й успішности американських українців та їх авторитетного проводу, Українського Конґресового Комітету.

І. К.

ДИСКУСІЯ В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ В НЮ ЙОРКУ

У п'ятницю 16. XI. в Літературно-Мистецькому Клюбі відбулася дискусія в справі українського театру в зв'язку з опублікованою в пресі заявою реж. Й. Гірняка про ліквідацію Театру-Студії Йосипа Гірняка.

Д-р М. Шлемкевич у своїй блискучій промові, рясно оздобленій поетичними образами і цитатами з творів українських поетів, висловив думку, що Студія Й. Гірняка не вмерла, що вона тільки „заснула", тимчасово припинивши свою діяльність. Відзначивши ролю і велике національно-громадське значення театру, промовець висловив думку, що байдуже ставлення громадянства до рідного театру ставить під загрозу долю української культури на еміґрації. Відновлення діяльности Театру-Студії Й. Гірняка — це конечна пекуча потреба сьогоднішнього дня.

Юрій Дивнич, заперечуючи думку д-ра М. Шлемкевича про тимчасовий „сон" Студії, висловив свій погляд у такому твердженні: „Студія потонула в болоті нашого українського провінціоналізму". Студія, на думку Ю. Дивнича, загинула, померла після півторарічної страшної агонії. Винна в цій смерті Студії „наша політична еліта", що стоїть нижче всякого рівня. Ворог розкладає нашу культуру нашими руками. Самостійницька українська газета в унісон з комуністичною пресою радить нашому режисерові вчитися у **російського** режисера С т а н і с л авського. Студія загинула. —

Проф. С. Драгоманів — зазначив, що в ліквідації Студії винно українське громадянство. Це сором для громадянства, що воно не підтримало Студію. Студія повинна поновити свою діяльність при активній допомозі українського громадянства.

Проф. М. Вєтухів — відзначив взаємодію між українською і американською культурою в Америці, завдання української культури в еміґраційних умовах і вагу українського театру і висловив думку про потребу відновлення діяльности Студії.

Ред. І. Кедрин — проаналізував причини банкротства Студії. Одна з причин — це втрата нервів у керівника Студії, який надає велике значення ворожим виступам проти Студії і тим самим знецінює ролю своїх прихильників. Промовець пропонує створити Товариство прихильників Українського Театру, крім того треба скликати вужчу нараду прихильників Студії для розв'язання низки питань практичного характеру.

п. Яремчук закликає всіх, кому дорога справа українського театру, створити міцну матеріяльну базу, зібравши серед прихильників Студії потрібні гроші і створити з цих пожертв грошовий фонд у 40,000 дол.

п. Лисогір вважає, що основна передумова для відновлення діяльности театру — це відповідне приміщення. Поки не буде придбаний будинок для „Дому української культури" — доти не матиме театр місця для своїх вистав. Якщо акція з купівлею цього будинку завалиться, то в Нью-Йорку буде справжня провінція.

Реж. Й. Гірняк — „На своїх похоронах я бавлюся" — такими словами розпочав свою промову керівник Студії. Тут подвійна трагедія. Коли письменник або художник вступає в конфлікт із суспільством — це трагедія для мистця. Але письменник і маляр може продовжувати свою творчу працю. Письменник може писати, маляр може далі малювати свої картини. Їхня творчість може продовжуватися, результати її залишаться після смерти мистця. Театр — це зовсім інше. Театральне мистецтво вимагає залі, декорації, глядачів. Театральний діяч не може на самоті творити мистецькі цінності, як це може робити поет, письменник, маляр. У цьому полягає подвійна трагедія театрального діяча, що має конфлікт із суспільством. Провідні кола нашої еміґрації не розуміють ролі театру, байдуже ставляться до театру, вважаючи його за якесь прибуткове підприємство. Такого непорозуміння і байдужости я не міг перемогти, тому я визнаю своє банкротство. Гроші, матеріяльна база — це не головне. Треба теплоти і вирозуміння. Але замість співчуття і прихильности — доводилося бачити підставляну ногу. І так виникає переконання, що мистецтво нашому громадянству не потрібне. Театр-Студія за час своєї діяльности виховала кілька десятків талановитих акторів, які самі зможуть створити театр і керувати ним. Публікуючи свою заяву про ліквідацію Театру-Студії, я не мав на увазі якийсь ефект, трюк. Ліквідація Студії спричинена безвихідним становищем. Я в найтяжчі роки перебування в совєтському концтаборі не переживав таких страшних часів, як зараз... Там мені ніхто не посмів відібрати у мене те, чим я горів. Тут перший-ліпший може плюнути мені в душу, в закамарки моєї душі! Отже хай молоді творять тепер новий театр. Ведіть, там не буде Гірняка й Добровольської!

Промова режисера Й. Гірняка справила на присутних (заля була переповнена публікою) гнітюче враження.

Голова Л.-М. Клюбу скульптор С. Литвиненко в своєму заключному слові, підсумовуючи цю дискусію, висловив думку, що справа театру цією дискусією не закінчена, що потрібні вужчі наради, потрібно також у пресі ширше і довше продискутувати цю важливу справу. Потрібно закінчити цю дискусію поновленням діяльности українського театру в Нью-Йорку.

Від Редакції: Редакція „Свободи" охоче друкуватиме речеві статті в справі українського театру в Нью-Йорку.

● **Підприємства продукції сталі** заявляють, що вони передають урядові справу підвищення робітничих платень, коли юнія зажадала підвишки. Така думка вийшла від Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен, яка завжди перша виконує вимоги робітників.

● **Проєкт стейтового контролю над юнійними добродійними фондами** оголошено в леґіслятурі стейту Ню Йорк. Обидві партії підтримують таку думку.

● **„[illegible]ню Книгу"** на 195 ст. про порушення людських прав і громадських вольностей в комуністичній Румунії предложив Генеральній Асамблеї ОН в Парижі уряд Злучених Держав.

ПРОТОКОЛ

з нарад Головного Екзекутивного Комітету У. Н. Союзу, які відбулися дня 10-го листопада 1951 року в головній канцелярії У. Н. Союзу, під ч. 81-83 Ґренд Стріт, Джерзі Сіті, Н. Дж.

На зборах були приявні всі члени Екзекутиви, а саме: головний предсідник Д. Галичин, заступник головного предсідника О. Лисогір, заступниця головного предсідника Г. Жеребняк, головний секретар Г. Герман і головний касієр Р. Слободян.

Збори відкрив в год. 9:30 рано головний предсідник та подав до відома ці справи, які були полагоджені від останніх зборів Екзекутивного Комітету, а опісля предложив справи, що їх треба вирішити на цих зборах. Ці справи були такі:

Купно бондів. Закуплено отсі бонди:

Washington Gas Light Co., Refunding Mtge Bonds, 3½%, за	$50,332.50
Central Vermont Public Service Corp., 1st Mortgage Bonds, 3½%, за	25,586.50
Columbus and Southern Ohio Electric Co., 1st Mortgage Bonds, 3¼%, за	61,453.29
Southern California Edison Co., 1st & Ref. Mtge Bonds, 3⅛%, за	25,500.00
Hydro-Electric Power Commission of Ontario, 3%, за	40,000.00
Southern Counties Gas Company of California, 1st Mtge Bonds, 3½%, за	61,122.60
Associated Telephone Co., Ltd., 1st Mtge Bonds, 3⅝%, за	25,577.50
Pennsylvania Electric Co., 1st Mtge Bonds, 3⅜%, за	50,812.50
New Jersey Turnpike Authority, 3.20%, за	90,000.00
Rockland Light & Power Co., 1st Mtge Bonds, 3¾%, за	25,684.50

Відкликані бонди. Одержано за відкликані бонди:

Port of New York Authority, 5th Series, 3½%	$1,030.00
Atlanta Gas Linght Co., 1st Mtge, 3%	1,011.25
New Hampshire Electric Co., 1st Mtge Bonds, 3%	9,159.30
МОРҐЕДЖІ. Уділено морґедж на реальність Ukrainian League of Nicetown, Pa., на суму	$20,000.00

По дискусії над приєднуванням нових членів обговорено ще раз справу щодо опіки над бондами У. Н. Союзу і підписано контракт з Комершіял Трост Ко., Джерзі Сіті. На цьому вичерпано програму нарад, а головний предсідник закрив збори в год. 12-ій вполудне.

Г. Герман, гол. секретар У. Н. Союзу.

НЕВИРІШЕНІ ПРОБЛЕМИ

(Закінчення зі сторони 2)

довір'я до демократичного світу штучними перешкодами в еміґрації — теза про вузький та тернистий шлях до нового світу виглядає досить реально.

Ті кілька тисяч українців, що ще й досі лишаються в Німеччині та чекають на якесь еміґраційне чудо, — є жива ілюстрація до сказаного вище.

Реальною допомогою українцям в справі еміґрації були б такі заходи: а) Перегляд справ усіх відкинутих від еміґрації українців ДП комісією за участю американського компетентного лікаря та представника якоїсь американської організації, хоча б ЗУАДК. При такому перегляді напевно кілька тисяч осіб змогли б еміґрувати, знайти собі нову батьківщину та шлях до неї не був би для них таким вузьким, як тепер.

Закон і дійсність.

Коли взяти до уваги зазначені вище перешкоди в еміґрації, то можна дійти до висновку, що після закінчення діяльности ІРО десь на початку наступного року, а з цим самим й по припиненні масової еміґрації, в Німеччині залишиться досить значна кількість чужинців, що так чи інакше примушені будуть залишатися в цій країні та шукати якихось джерел для свого існування.

За статистикою ІРО таких чужинців в Німеччині буде до 150,000 осіб, але фактично це число буде менше. Німецькі чинники числяться з кількістю 80 90 тис. осіб, з них українці складуть до 10,000 осіб, як що не більше.

Треба відверто сказати, що Німеччина не дуже гостинна країна для чужинців.

Нарешті прагнення німців до об'єднання хоча б під Совєтами, зутичка східніх та західніх інтересів саме в Німеччині не створюють доброї політичної атмосфери для чужинців.

иихнадю-етиемлнелипоипопоп

Правове становище чужинців в Німеччині регулюється законом від 25 квітня ц. р., який сприйнятий був усім світом як дуже демократичний та гуманний. За цей закон уряд Німеччини одержав подяку від ІРО, але діпісти не поділяють погляду своїх опікунів в цьому питанні.

На превеликий жаль, закон не вніс нічого нового в становище чужинців. Теоретично чужинці мають всі права, — фактично нічого. Єдине, що конкретно окреслено, — це обов'язок платити всі податки та нести повинності як і німецькі громадяни, в той час як права в багато чому обмежені. Наприклад, зазначено, що чужинці маюъ ті самі господарські права, що й місцеві німці, як от: набувати майно, мати промисел, але тут же дописано: „крім дрібної" вуличної та роз'їзної торгівлі, — саме того, що єдине можуть робити чужинці в галузі торговлі, загалом, бо на стаціонарну торгівлю чи промисел ніхто не має потрібних капіталовкладень.

Щодо праці чужинці мають теоретично всі права, а практично працю можна знайти лише в американських установах, до інших підприємств неможливо дістатися. Напр. в таборі ВАЛКА (подаю за газетою „Укр. Вісті") біля 3% мешканців з 5,000 осіб мають працю. В той час як втікачі німецької національности мають перевагу в одержанні праці навіть перед місцевими німцями.

Пересуватися ви можете вільно, але мешкання та дозволу на життя в місті, куди ви приїхали, практично не одержите. Дипломи ваші визнаються, але в кожному разі місцеві установи мають визнати, чи вони є рівноцінні і питання вирішується, як правило, не на користь чужинця.

Отже сила пунктів мають теоретичний характер, так би мовити, для закордону, а на практиці є зовсім інше.

В наслідок цього багато людей припущено жити за рахунок всякого роду допомоги від харитативних організацій. Ці люди почувають себе неповноцінними, морально пригніченими людьми, а головне без перспектив будь-коли жити нормальним людським життям. До того непомітно запроваджуються в життя закони про реєстрацію чужинців, які були скасовані по капітуляції (Закон від 22. 8. 1938 рц).

Реальним заходом для поліпшення стану чужинців та їх умов життя було б **прирівняння всіх чужинців в правах до німецьких втікачів.**

Справа в тому, що в Америці мало хто знає про ті особливі права, які мають втікачі німецької національности та що ці права великою мірою вони використовують за американські гроші.

Становище німецьких втікачів незрівняно краще, ніж чужинців, тому, що вони мають свою державу, яка за них турбується. Вони вимагають для себе допомоги з різних не-німецьких джерел і напевно будуть надалі мати.

На ці особливі права чужинці мають також право їх домагатися і мусять їх мати.

Добитися того, щоб чужинці одержали ті права, що й німецькі втікачі — це можуть лише **наші американські українці через ЗУАДК, УКК** та різні міжнародні організації. Коли весь світ допомагає Німеччині в відбудові, остання не повинна виключити з тієї міжнародньої допомоги ту невелику кількість чужинців, що через німців опинилися в Німеччині і **примушена** лишатися в Німеччині.

Такі приблизно шляхи до розв'язання такої відомої та обридлої ДП проблеми. Більшу частину вже зроблено. Лишилося небагато. Ще трохи зусиль, і всі наші люди будуть витягнуті з Німеччини, а для тих, що лишаться, треба домагатися створення людських умов життя.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПАСЕЙК, Н. Дж.

Закладаймо бібліотеки!

Наші бібліотеки та читальні перед останньою війною в краю відіграли свою важну ролю. Досвід, який ми здобули за останні 30 років повинні примінити також тут в Америці. Тому треба скрізь, де є найменше скупчення української еміґрації, закладати бібліотеки й читальні. В цьому напрямку розпочала вже конкретну роботу „Культура" в Пасейку, яка поборюючи різні труднощі заложила без нічиєї помочі бібліотеку, якою має замір обслуговувати тутешню українську еміґрацію, яка начислює около 6 тисяч осіб. На початок бібліотека нараховує вже 500 книжок гарно оправлених та закатальоґованих за найновішою методою. В бібліотеці крім белетристики можна знайти також й технічні книжки, які послужать для доповнення та вивчення неодному відповідного фаху.

Відкриття бібліотеки відбудеться 17 листопада 1951 року в приміщенні „Культури" 180 Монрое стріт, Пасейк, Н. Дж.

Для поширення бібліотеки Управа „Культури" закликає поодиноких осіб та Видавництва висилати на її адресу перечитані книжки, які по оправленню та впорядкованню будуть віддані до вжитку читачам. Прізвища жертводавців книжок будуть вписані до катальогу та в поодинокі книжки, що їх жертвували, з дописком „дарунок на розбудову української бібліотеки в Пасейку".

ДЕНВЕР, КОЛОРАДО

Листопадове Свято

Рік-річно — коли пожовкле листя паде на землю та вкриває її барвистим килимом, линемо думками у ті часи, коли з пожовклим листям хилилися буйні голови, що за ціну свойого життя хотіли здобути життя своїй батьківщині. І рік-річно згадуємо пам'ять цих юних лицарів на Святочних Академіях, згадуємо їх геройський зрив, линемо думками до Городу-Льва і піднесені на душі ждемо нашого нового Листопада.

Так за усталеною вже традицією відсвяткувала і українсько-американська Громада в Денвері Святочною Академією пам'ять 1. листопадового Зриву, що відбулася дня 11. листопада. По гр.-кат. Вогослужбі, на якій о. д-р Влажейовський виголосив змістовну проповідь, зібралися члени Громади в залі словінського Клюбу, де голова мґр. О. Колтунюк відкрив святочну програму. У свойому вступному слові підчеркнув він, що святкуючи пам'ять Листопада, ми духом приєднуємося в той момент до іншої імпозантної акції, а саме до всеукраїнської політичної маніфестації в Ню Йорку, протестуючи в цей спосіб проти зазіхань різнобарвних імперіялістів на наші відвічні землі. По привітанні делеґатів латвійської Громади, що своєю присутністю задокументувала спільну мету обох націй і охоту боротися з нами, щоб вибороти волю нашим батьківщинам — виголосив Святочний Реферат проф. К. Лещенко. Незвичайно влучно підчеркнув прелеґент, що Листопадовий Зрив зміцнює духа нашої нації, а цей дух мусить в нас бути, бо ми „нація в боротьбі, нація в поході".

Концертову частину розпочав Марко Рущицький деклямацією „Привіт Україно Тобі" Л. Полтави. Так і здавалось, що з привітом для України на устах виступали в бій герої Листопада, і тому молодого декляматора нагороджено щирими оплесками.

П. Галина Завадович виголосила дві деклямації: С. Черкасенка „В день 1-го листопада" і Б. Лепкого „Спіть, хлопці, спіть!". Про ці точки, так під оглядом змісту як і артистичного виконання скаже найкраще факт, що в більшості присутніх на очах були сльози. Вокальні частини як найкраще заступив п. Роман Кухар, підібравши теж відповідні твори.

Згадавши наше славне минуле в „Гетьманах" Лисенка, коли то „ясновельможний на воронім коні блисне булавою, а море закипить", закінчив він свято оптимістичним твором Я. Лопатинського „Надії". Так і снувалися думки, мовляв задивлені в славне минуле, пішли в бій юнаки та поснули сном вічним. І тепер вони снять про долю-волю вітчини, а їх чин родить і збуджує надії, що 1. Листопад внедовзі повториться, а з ним повстане Україна.

Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Коли глядачі стали опускати залю, ще інші рефлексії насувалися на думку. Минулого ще року на імпрезах українсько - американської громади було лиш кількадцять присутніх, а всі імпрези мали дуже родинний характер, не так з причин родинної атмосфери, як радше тому, що майже усі точки обсаджувано членами однієї-двох фамілій. Тепер на залі близько 100 осіб, а з такою програмою і на більшу сцену можна виступати. Розростаємося, міцніємо. А в парі з тим ідуть нові наші пляни, нові сподівання, нові надії . . .

Л. К.

• РОЗШУКИ •

Пошукую братів **Андрія і Гриця МИЧАК**, які працювали в Німеччині в 1943 р. Вістку прошу подати до:
ANASTAZIA ZUBAN
Queenstown, Md.

Пошукую
ІВАНА ДУМУ,
який приїхав до Америки в 1949 р. та жив в Трентоні при 800 Clinton Avenue.
Рівнож пошукую старого еміґранта
ЮРКА РАВЛІНКА,
зі села Тишівниця, повіт Стрий, який живе в Ню Йорку.
Прошу голоситися до:
THEODORE RAWLINKO,
1901 De Kaven Ave., Racine, Wis.

Трач Стефан, зі села Любешка, пов. Вібрка, пошукує **МАРІЮ КУРДИНУ** (з дому) зі села Романів, пов. Вібрка. STEFAN TRACZ, 303 — 3rd St., Monessen, Pa.

Стефанію і Мирослава КУСТУР з Кобиловолок шукає **Місько МУХНІЙ.** Голоситись на адресу: Л. Роситкович, 2291 Danforth, Hamtramck 12, Mich.

ЯК Я СТАВ „РУССКІМ ЧЕЛОВЕКОМ"

Яка честь! Яка пошана!

Я попав на сторінки „шановного" часопису „Новоє Русскоє Слово". Та так тобі простісінько й пишуть: — прибув, мовляв, до Америки русский ДП — Свирид Бараболя.

То я був „хахол", „мазніца", „малорос" а то раптом „русскій ДП", себто „русскій человєк". Правдиве нове руське слово, бо по-старому було так: Ще малим хлопцем тримав я іспити до другої кляси гімназії. Мій батько, народний учитель, підготовив мене досить добре. Витримав я всі іспити, лише по „русскому язику" схопив одиницю, — „кілок", як у нас казали. Учитель „русского язика", — „господін" Благоразумов дав мені читати якесь оповідання про царя-ката Петра І, де дуже його вихвалалось. Прочитав я досить добре, але замість „Пьотр" сказав Петр. Аж підскочив мій Благоразумов, що виглядало досить неблагорозумно при його комплексії. „Какіє тебя" — каже, — „хахли училі? Садісь, хахльонок! Єдиніца!"

Отак і зрізали мене Петро І з Благоразумовим. Цілий рік пропав, бо тільки на другий рік попав до гімназії, а по русскому уже тримав іспит не у Благоразумова, а у нашого „землячка", „хахла" Сіферовського.

Ото ж, як бачите. А тепер — „русскій ДП". То як же ж не пишатись.

Шкода тільки, що „Шановне" „Русскоє Слово" не перехрестило мене на Спірідона Картофліна, або Картофлева. Правда, що для „шановних" редакторів „Н.Р.С." це не мало б сенсу.

А оце, недавно, зустрів мене Іван Іванович Іванов, щирий прихильник „Нового Русского Слова". Ми з ним, як кажуть, завжди „на ножах" були. Він тримав себе як „старший брат", а я дошкуляв йому своєю „хахлацькою" ідеологією. Дивлюсь, а мій Іван Іванович аж сяє. Немов увесь світ захопив.

„А", — каже, — „господін Бараболя! І хітрий жи ви, всьо хахлом прікідивалісь. Только тепер узнал я, что ви русскій".

„Як то руський?" — питаю.

„Да как же? Об етом і в газетах пішут".

Я зовсім отетерів.

„В яких?" — кажу.

„В самой почтєнной. В „Новом Русском Слове".

Тоді я зрозумів про що йде.

„Еге ж" — кажу, — „я й сам не знав, що я руський".

„Что же ви до сіх пор по-хахлацкі разговарівaєтє?"

„Та ще по-московському не навчився".

Так ото ж, дуже дякую редакторам „Нового Русского Слова" за честь. Тільки я б їм порадив писати так: „Пріїхали русскі ДП „хахлацького" походження: Хома Очкур, Пилип Перепічка . . . " і т. д.

А то, де ж таки, якийсь „хахлов" та рівнять до „велікіх русскіх людєй". А що вони „великі", то це давно відомо, бо все велике люблять: Велика Росія, великороси, Петро Великий, Катерина Велика та так аж до большевиків з Великим Сталіном долюбились, у якого вже де чому навчились редактори з „Н. Р. С." і старанно провадять деякі його методи для своїх потреб.

Свирид Бараболя

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками дванадцяти мільйонового Союзового майна!

ІРАН ПРИПИСУЄ ЧЕРЧИЛЕВІ ВИНУ ЗА НЕВДАЧУ НАФТОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ

Вашинґтон. — Через свого заступника прем'єра, д-ра Госсеіма Фатемі, Іранський уряд приписав вину Винстонові Черчилеві за невдачу переговорів в справі ліквідації нафтової кризи між Іраном й Британією. Він сказав, що „Черчил ще думає категоріями великої імперії Великобританії". Закид висловив Госсеім на пресовій конференції, заки прем'єр Ірану, Магомед Мосадех, пустився в дорогу з поворотом до рідного краю Він від'їхав з цим переконанням, що Америка постачить Іранові позички в сумі $120,000,000, що буде виплачувати ратами по $10,000,000.

ДИПЛОМАТ ХОЧЕ СПРОСТУВАТИ НАКЛЕП

Вашинґтон. — Джан Картер Вінсент, урядовець департаменту стейту, звернувся до сенатора Пата МекКаррана дати йому нагоду зявитися перед комісією внутрішньої безпеки, очолюваною сенатором, щоб він міг спростувати закиди в комунізмі, винесені проти нього Луї Буденцом, колишнім редактором комуністичної газети „Дейлі Воркер". Вінсент—це теперішній американський віцеконсул в Танжієр, що перебуває на відпустці в Злучених Державах. Він каже, що йому не йдеться про його особу, тільки про ствердження правди. Закид в комунізму кинув проти нього Буденц під час свого свідчення в комісії, кажучи, що Вінсент і Латтімор товаришили Генрі А. Воллесові в його поїздці до Росії й давали йому ради за комуністичними вказівками.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КЕРІВНИК ДОПОМОГИ НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ

Кій Вест, на Флориді. — Президент Труман призначив Едвина А. Локі, заступником голови банку Чейз Нешенел Банк, керівником допомогової програми в країнах Середнього Сходу, яка має на меті скоординувати змагання до розбудови відсталих країн. За актом про Взаємну Забезпеку на 1951 рік призначено $160,000,000 на економічну працю в Близькому й Середньому Сході й Африці. З допомоги мають скористати такі країни: Сирія, Лебанон, Ізраїль, Ірак, Єгипет, Йордан і Савді Арабія.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ТАРЗАН, ч. 2721. Мертвий кінець для Н'Гома

„Боже мій! — покликнув Д'Арнот до Хірама. — „Гелен і Лета були тут в полоні!"

„А це слід, куди вони пішли" — сказав Ларсон. — „У полоні, але в чиїм?" — „Так, Ларсоне" — замуркотів Д'Арнот. — „У чиїм?"

„Чи ми підемо цим тунелем, чи через джунґлі?" — запитався Ларсон. — „Треба йти через підкоп" — сказав Хірам, — „Це врятує нас від промощування стежки в нетрях.

Одначе Н'Гома думав інакше. Ця країна була заборонена, сказав він і не дався переконати інакше. Він відмовився йти вперед.